

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Збірник матеріалів V підсумкової науково-практичної
студентської конференції ОНЕУ

«Сучасні виклики економіки»

17 квітня 2025 р.

Одеса-2025

ЗМІСТ

Секція 1. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Голушинська М.О. Шляхи зниження собівартості продукції: вітчизняний та міжнародний досвід.....	8
Науковий керівник: к.е.н., доцент Орленко О.М.	
Івановський М.В. Електронна комерція в сучасних умовах.....	10
Науковий керівник: д.е.н., професор Грінченко Р.В.	
Федюк А.Д. Вплив податкової системи на діяльність підприємств.....	11
Науковий керівник: к.е.н., доцент Орленко О.М.	
Константинов Д. Штучний інтелект у мотивації: як компанії прогнозують, хто звільниться.....	13
Науковий керівник: к.е.н., доцент Орленко О.М.	

Секція 2. ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Андрієнко К.О. Інтернет-магазин як сучасний формат бізнесу.....	15
Науковий керівник: к. е. н., доцент, старший викладач Колесник О.О.	
Гайдук Х.П. Цифровізація та економічна автономія громад в умовах децентралізації.....	18
Науковий керівник: Викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом к. е. н., Котелевська Я.В.	
Ковальов Є.С. Вендинговий бізнес в Україні: стан та перспективи розвитку.....	20
Науковий керівник: к.е.н., доцент, ст. викладач Колесник О.О.	
Коломійчук А.С. Особливості функціонування пекарні в сучасних умовах господарювання.....	23
Науковий керівник: Старший викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом, к. е. н., Деньгуб В.В.	
Носевич В.В. Теорія ігор та її застосування в обґрунтуванні господарських рішень.....	26
Науковий керівник: Старший викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом, к.е.н. Деньгуб В.В.	
Стукало А. О. Вплив діджиталізації на розвиток бізнесу в Україні.....	28
Науковий керівник: к.е.н., доцент,старший викладач Колесник О.О.	
Таратіна К.С. Оцінка ризиків в аграрному підприємстві.....	30
Науковий керівник: Старший викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом, к.е.н. Деньгуб В.В.	
Таратіна К.С. Програми державної підтримки вітчизняного підприємництва.....	32
Науковий керівник: Викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом к.е. н., Котелевська Я.В.	
Шанікевич В.І. Управління специфічними фінансовими ризиками в контексті сучасних економічних трансформацій.....	34
Науковий керівник: Старший викладач кафедри економіки, права і управління бізнесом, к.е.н. Деньгуб В.В.	
Швидка О. В. Інноваційні підходи до соціальної підтримки військових.....	36
Науковий керівник: д. е. н., доцент Несененко П. П.	

Секція 4. Теоретико-методологічні та прикладні проблеми демографії, соціальної політики та економіки праці.

Зікул В. А., Проблеми оцінки економічного тягару виробничих травм і профзахворювань.....	40
Науковий керівник: к. е. н., Перепельчук Т. В.	
Кіріка А.М., Соціальноорієнтований бізнес як механізм подолання соціальних наслідків війни.....	42
Науковий керівник: к. е. н., Петровська О. М.	
Козловський В. І. Розвиток персоналу як інструмент посилення позицій компанії.....	44
Науковий керівник: к. е. н., Петровська О. М.	
Зікул В. А. Корпоративна соціальна відповідальність як головна конкурентна перевага організації	46
Науковий керівник: к. е. н., Петровська О. М.	
Орловська О. А. Між кар'єрою та турботою: цінність жіночої праці у суспільстві.....	49
Науковий керівник: к. е. н., Перепельчук Т. В.	
Хом'якова Н. А. Стратегічні напрями розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні	50
Науковий керівник: к. е. н., Петровська О. М.	

Секція 6. ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ПОГЛЯД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Агєєнкова А.А. Поняття самозмінювання в контексті особистісного розвитку.....	53
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Бабчук О.Г.	
Боровська Т.А. Засади дослідження процесу прийняття економічних рішень.....	55
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Пундев В.В.	
Боровська Т.А. Адаптація нового персоналу до умов професійної діяльності.....	57
Науковий керівник: к. пед. н., доцент Чусова О.М.	
Букур М.В. Психологічний вплив соціальних мереж на формування агресивності підлітків.....	59
Науковий керівник: д. політ. н., професор Сіленко А.О.	
Вербицька А.Б. Розлучення та його вплив на емоційний стан дитини.....	61
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Глушко В.Ю. Гендерні особливості тютюнопаління серед підлітків та молоді.....	63
Науковий керівник: д. психол. н., професор Асєєва Ю.О.	
Дорошенко О.Л. Прокрастинація: теоретичний аспект.....	65
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Бабчук О.Г.	
Дротенко А.Р. Професійний стрес: види, причини та методи запобігання.....	67
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Івасенко Д.С. Психофізіологічна основа тривожно-депресивних розладів серед молоді...69	
Науковий керівник: д. психол. н., професор Асєєва Ю.О.	
Копцевич В.В. Подружня терапія як спосіб подолання та профілактики сімейного конфлікту.....	71
Науковий керівник: д. політ. н., професор Сіленко А.О.	
Котляренко Д.О. Вплив стилів виховання на емоційний і когнітивний розвиток дитини...73	
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Котляренко Д. О. Особливості ментального здоров'я українців в умовах війни.....	75

Науковий керівник: к. пед. н., доцент Чусова О.М.	
Кривальчук В.С. Емоційна залежність: теоретичний аспект.....	77
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Бабчук О.Г.	
Кривальчук В. С. Професійне вигорання фахівців з підбору персоналу в умовах сучасного ринку праці.....	79
Науковий керівник: к. пед. н., доцент Чусова О.М.	
Малишева А.В. Особливості прояву перфекціонізму в юнацькому віці.....	81
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Бабчук О.Г.	
Мартінова П.О. Вплив самооцінки на процес самореалізації в молодому віці.....	83
Науковий керівник: д. психол. н., доцент Шрагіна Л.І.	
Мартиросян В.А. Психологічні особливості професійного становлення майбутніх економістів.....	85
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Мезенцев С.М. Глобальне суперництво: історія, стратегії та ресурси в контексті наративної психології.....	87
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Пундєв В.В.	
Музика І.О. Актуальні питання функціонування лгбтк+ спільноти в Україні.....	89
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Ніколаїді Н.В. Батьківське вигорання: причини, наслідки та шляхи подолання.....	91
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Олиниченко А.Р. Вплив тривожності на побудову конструктивного життя у підлітків....	93
Науковий керівник: д. психол. н., професор Асєєва Ю.О.	
Орлова О.Є. Сутність та соціально-психологічні причини трудових конфліктів.....	95
Науковий керівник: д. політ. н., професор Сіленко А.О.	
Петрова К.В. Вплив виховання на розвиток тривожності в людей дорослого віку.....	97
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Пундєв В.В.	
Пінчук Д.С. Психологічні особливості збереження професійного здоров'я.....	99
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Пляшко Д.В. Вплив сиблінгових позицій на дитячо-батьківські стосунки.....	101
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Подуфала Д.В. Психологічне консультування постраждалих від бойових дій та внутрішньо переміщених осіб.....	103
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Пундєв В.В.	
Рубцова Т. О. Психологічні особливості гендерно зумовленого насильства.....	105
Науковий керівник: к. пед. н., доцент Чусова О.М.	
Рубцова Т.О. Психосоціальні чинники агресивної поведінки підлітків.....	107
Науковий керівник: д. психол. н., доцент Шрагіна Л.І.	
Тагліна А.О. Вплив арт-терапії на розвиток сенсорних і комунікативних навичок у дітей із розладами аутистичного спектра.....	109
Науковий керівник: к. психол. н., доцент Пундєв В.В.	
Худенко М.С. Сутність та особливості синдрому професійного вигорання.....	111
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Черногоренко І.І. Вплив стилю сімейного виховання на формування невротичних розладів у дітей.....	113
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Чопорова П.І. Девіантна поведінка сучасної молоді.....	115
Науковий керівник: д. психол. н., професор Асєєва Ю.О.	
Юдіна М.Г. Особливості інформаційного стресу та його вплив на здоров'я людини.....	117

Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	
Янжула П.О. Гіперопіка та її вплив на формування залежної поведінки у дітей.....	119
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка Ковальська Н.А.	

Секція 7. СТАТИСТИЧНІ ТА ЕКОНОМЕТРИЧНІ МЕТОДИ ЯКІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бугайова В.С. Сучасний стан ринку інформаційних технологій в Україні.....	122
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самотоєнкова О.В.	
Грабовенко К.О. Вплив війни на розвиток будівництва в Україні.....	124
Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент Шинкаренко В.М.	
Данилишина Д.О. Систематизація методів прогнозування у сфері туризму.....	127
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Захаров О.В., Гниря М.Д. Історія застосування актурний розрахунків.....	128
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Кошавка Я.Д. Зовнішня торгівля України із країнами Європи.....	130
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Кривошеїна Є.О. Ринок праці в умовах економічної кризи.....	132
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самотоєнкова О.В.	
Купча О.В., Кірюхіна А.Д. Статистичний вимір ризику.....	134
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Маспанова Д.С. Ринок нерухомості як дзеркало економічних реалій суспільства.....	135
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самотоєнкова О.В.	
Михайлов В.В. Можливості використання штучного інтелекту в бізнес-аналітиці.....	137
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Орловська А.О., Мареева Р.В. Використання показникових функцій в економічному моделюванні.....	139
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Очагіна Н.Ю., Грабовенко Н.М. Нормальні функції розподілу у бізнес-обстановці.....	140
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Плетос Е.А. Вплив війни на рівень інфляції в Україні.....	142
Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент Шинкаренко В.М.	
Погорелова М.Ю. Оцінка структури міжнародних резервів національного банку України за джерелами походження.....	144
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Пошарникова С.В. Цифрова трансформація бізнесу як основа підвищення його конкурентоспроможності.....	146
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Пошарникова С.В. Сучасні дослідження та класифікація бізнес-процесів в системі управління.....	148
Науковий керівник: к.е.н., доцент Погорелова Т.В.	
Репченко А.Р. Вплив війни на стан вищої освіти в Одеському регіоні.....	150
Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент Шинкаренко В.М.	
Сіренко А.О. Стан зовнішньої торгівлі України у воєнні часи.....	152
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Сіренко А.О. Трансформація торговельних зв'язків України: зміни у географічній структурі експорту та імпорту.....	154
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самотоєнкова О.В.	
Стариш С.О. Сучасні дослідження у галузі цифрової економіки та їх класифікація.....	156

Науковий керівник: к.е.н., доцент Погорєлова Т.В.	
Тарасова К.Р., Харченко М.О. Аналіз рівняння популяційної динаміки.....	158
Науковий керівник: к.ф.-м.н. Кирилова Л.О.	
Тимошенко К.Ю. Вплив сучасних викликів на економічну ефективність публічних підприємств.....	160
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Ткачук В.М. Структура та структурні зрушення доходів підприємств публічної сфери...	162
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Чобан Б.Е. Цифрові платформи для сертифікації знань з охорони праці.....	163
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Шкода О.Г. Вплив митної політики на динаміку зовнішньоекономічної діяльності.....	166
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Шкода О.Г. Кібербезпека як складова цифрової безпеки праці: нові виклики.....	167
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Шкода О.Г. Статистичні методи оцінки платоспроможності клієнтів банку.....	169
Науковий керівник: к.е.н., доцент Погорєлова Т.В.	
Шкода О.Г. Статистичні методи оцінки економічної нерівності та її вплив на соціальну стабільність.....	171
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самоєнкова О.В.	
Ярчук А.І. Забезпечення безпеки праці шляхом аналізу ризиків.....	173
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ольвінська Ю.О.	
Ящук Д.А. Аналіз зовнішньоторговельного балансу України в довоєнні та воєнні роки.	175
Науковий керівник: к.е.н., доцент Милашко О.Г.	
Ящук Д.А. Аналіз динаміки тоарообороту роздрібної торгівлі в вдовоєнні та воєнні роки України.....	176
Науковий керівник: к.е.н., доцент Самоєнкова О.В.	

ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ

Процес прийняття рішень у психології та економіці включає вивчення як раціональних, так і ірраціональних аспектів, які визначають ефективність поведінки індивідів та організацій [1 - 4]. WRAP-модель, запропонована Чіпом і Деніелом Хізами, складається з чотирьох етапів: усвідомлення проблеми, аналіз альтернатив, вибір оптимального варіанту та прогнозування наслідків. Важливу роль у процесі відіграють когнітивні помилки, такі як «вузьке бачення» чи «підтверджувальне упередження», які спотворюють ухвалення рішень. Моделі Канемана та Тверські, зокрема теорія перспектив, показують, що люди більше бояться втрат, ніж прагнуть вигравів, що впливає на їх вибір у ситуаціях невизначеності [2]. Емоційні фактори також значно впливають на ухвалення рішень. В умовах стресу чи кризових ситуацій, люди схильні до імпульсивних дій, що підривають раціональний підхід. Вивчення когнітивних викривлень та емоційних чинників у прийнятті рішень дозволяє розробляти ефективні стратегії управління економічною поведінкою, зменшуючи ризик помилок і підвищуючи якість вибору [3, с. 94-97].

Когнітивні упередження мають значний вплив на прийняття економічних рішень, оскільки вони спотворюють сприйняття та оцінку інформації, що може призводити до нераціональних фінансових виборів. Вплив когнітивних упереджень, таких як ефект прив'язки, ефект втрати, оверконфіденс, і ефект фреймінгу, може призвести до економічних помилок на рівні як інвесторів, так і споживачів, наприклад, у вигляді нераціональних інвестицій або утримання збиткових активів. Емоції і стрес можуть значно змінювати економічну поведінку, змушуючи людей ухвалювати як раціональні, так і ірраціональні фінансові рішення. Позитивні емоції стимулюють споживчі витрати та інвестиції, тоді як негативні емоції, такі як страх і тривожність, можуть призводити до панічних продажів або уникнення ризику [1].

Отже, розуміння впливу когнітивних та емоційних факторів на ухвалення економічних рішень є критично важливим для розробки стратегій, які допоможуть мінімізувати ризики ірраціональної поведінки. Подальші дослідження у цій сфері дозволять вдосконалити економічні моделі, враховуючи реальні особливості прийняття рішень людьми в умовах невизначеності. Соціальні та культурні фактори відіграють важливу роль у формуванні економічних рішень, зокрема через демографічні та культурні впливи. Демографічні зміни, такі як зростання працездатного населення або зміна тривалості життя, можуть призвести до змін у ставленні до заощаджень і інвестицій. Культурні фактори, такі як релігійні та соціальні переконання,

визначають економічні пріоритети суспільства, впливаючи на готовність до ризику та інновацій. Яке, у свою чергу, визначає загальний економічний розвиток, рівень добробуту та стабільності країни [4, с. 48-58].

Дослідження показало, що емоційний стан громадян має значний вплив на їх економічні рішення. Зокрема, 40,5% респондентів відчують тривогу, що призводить до обмеження активності у фінансовій сфері та схильності до консервативних стратегій витрат і заощаджень. 22% респондентів відчують надію, що робить їх більш рішучими у прийнятті інвестиційних рішень. Страх, який переживають 17% опитаних, обмежує їх фінансову активність і сприяє ухиленню від значних зобов'язань. Гнів, який відчують 46% респондентів, викликає імпульсивну та ризикову поведінку в економічних питаннях. Безвихідь є відчуттям 24% респондентів, що не заважає більшості з них (67,5%) залишатися рішучими в умовах невизначеності. Війна також змінила ринок праці: 27% респондентів погодилися на зниження зарплати, 20% пішли у відпустку, а 20% втратили роботу через скорочення. Масова міграція і зміни у професійній діяльності сприяли змінам в балансі попиту і пропозиції робочої сили. Індекс емоційної напруженості в Україні з 2,7 зріс до 3,5, а майже половина респондентів вважала свій емоційний стан дуже напруженим.

Традиційні економічні моделі, засновані на раціональності, часто не враховують психологічні та поведінкові фактори, такі як когнітивні упередження та емоції. Виявлено, що ефекти прив'язки, надмірна самовпевненість, упередженість у підтвердженні поглядів і страх втрати значно впливають на ухвалення рішень. Також соціальні фактори, зокрема груповий вплив, можуть як допомагати, так і спотворювати процес прийняття рішень у корпоративному середовищі. Для покращення ефективності управлінських рішень рекомендується впроваджувати поведінкові інструменти, такі як "підштовхування", зміна архітектури вибору та вдосконалення мотиваційних систем.

Список використаних джерел

1. Багрій, М. Соціально-психологічні чинники професійного стресу *Магістерський науковий вісник*. 2022. №38. С. 80 – 84. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/26008/1/22_Bahriy.pdf (дата звернення: 27.01.2025).
2. Базилевич Р. Соціально-психологічна складова якості трудового життя працівника *Матеріали доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених*. 2018. С. 252 – 254. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31862/1/252.PDF> (дата звернення: 27.01.2025)
3. Гончар М. Ф., Білик, Ю. В. Особливості управління у стресових ситуаціях. Стресменеджмент на підприємстві. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. № 27(2). С. 94- 97.
4. Гординя Н. Психологічні особливості прийняття ефективних управлінських рішень державними службовцями в умовах воєнного стану в Україні. *Вісник Національного університету оборони України*. 2023. С. 48-58.